

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, [23 stycznia 2017 r.]

Adam Bodnar

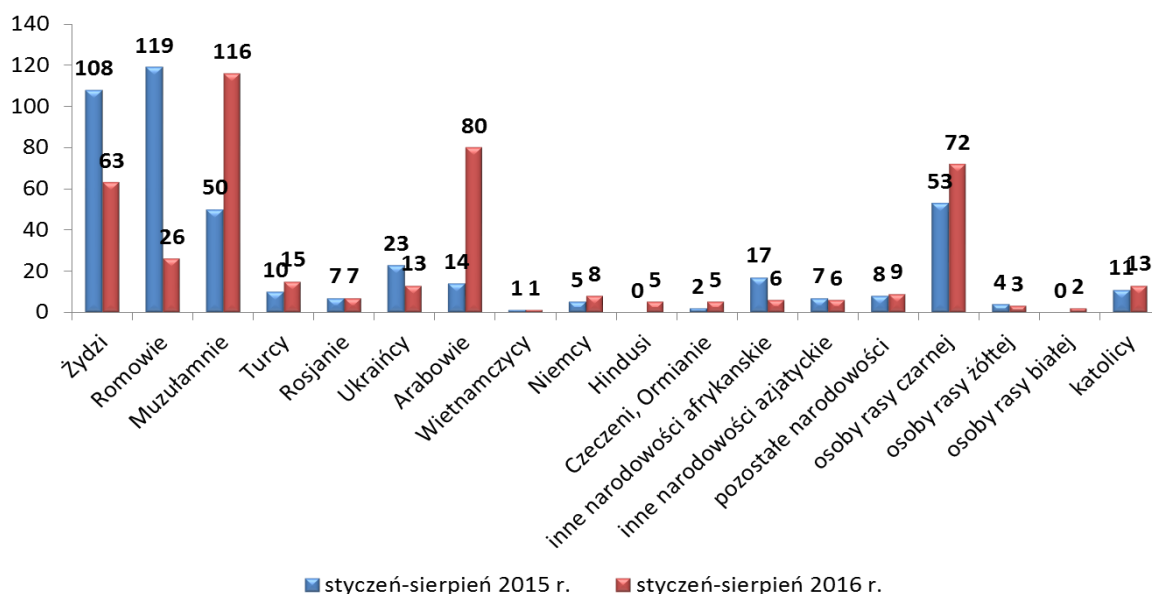
XI.518.70.2016.MS

Pan
nadinsp. Jarosław Szymczyk
Komendant Główny Policji
ul. Puławska 148 / 150
02 – 624 WARSZAWA

Z zaskoczeniem, ale też z pewnym niepokojem przyjąłem treść komunikatu pt. *Przestępstwa z motywów nienawistnych*, który opublikowano na stronie www.policja.pl w dniu 4 stycznia 2017 r. Komunikat ten wprost odnosił się do moich wypowiedzi, a także do opartych na tych wypowiedziach informacji medialnych, dotyczących rosnącej liczby przestępstw motywowanych nienawiścią, popełnianych wobec muzułmanów i osób pochodzenia arabskiego. Wzrost skali takiej przestępczości określony został przez autora komunikatu *rzekomym*, a sama informacja dotycząca liczby tego typu czynów, kierowanych przeciwko wyznawcom islamu i osobom pochodzenia arabskiego, miała być, zdaniem autora, *obarczona błędem i nie przedstawiać rzeczywistej skali problemu*.

Wzrost liczby odnotowanych przez organy ścigania przestępstw motywowanych nienawiścią wobec muzułmanów i osób pochodzenia arabskiego jest faktem, który znajduje potwierdzenie w statystykach prowadzonych i publikowanych zarówno przez Policję, jak i Prokuraturę. Wszystkie moje wypowiedzi, które służyć mają uwrażliwieniu opinii publicznej, ale też przedstawiciele władz i organów państwa na problem rosnącej ksenofobii i nienawiści motywowanej uprzedzeniami, opierają się na publicznie dostępnych danych. Przykładem może być choćby przywoływany przeze mnie wielokrotnie, także w wystąpieniu skierowanym do Pana Komendanta w dniu 25 listopada 2016 r. (ozn.: XI.518.70.2016.MS), materiał prezentowany przez Policję podczas LVII posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, które odbyło się w dniu 5 października ub. r. w siedzibie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Dokument ten z pewnością jest Panu Komendantowi znany. Mimo to pozwolę sobie w tym miejscu przypomnieć jedną z grafik, która znalazła się w tym dokumencie.

WYBRANE CECHY OSÓB POKRZYWDZONYCH

Wykres ten został w omawianym materiale skomentowany w następujący sposób:

W okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2016 r. sprawca wyrażał swoją niechęć głównie wobec muzułmanów (116 spraw), Arabów (80 spraw) oraz osób o ciemnym kolorze skóry (72 spraw) – str. 7 dokumentu;

W okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2016 r. zwiększyła się liczba postępowań przygotowawczych, w których motywem działania sprawcy była niechęć (faktyczna lub domniemana) do ludności muzułmańskiej i osób o ciemnym kolorze skóry. Jednocześnie odnotowano zmniejszenie się liczby przestępstw popełnianych wobec ludności żydowskiej i romskiej. Powyższe może być spowodowane sytuacją migracyjną w Europie – str. 9 dokumentu.

Jakkolwiek drugi z ww. komentarzy nie odnosi się do postępowań prowadzonych w sprawach przestępstw kierowanych przeciwko osobom pochodzenia arabskiego, to z załączonego wykresu wyraźnie wynika, że liczba takich spraw zwiększyła się z 14 do 80 w porównywanym okresie 2015 i 2016 r.

Informację potwierdzającą fakt rosnącej liczby omawianej kategorii przestępstw znaleźć można także w opracowaniu pn. *Wyciąg ze sprawozdania dotyczącego spraw o przestępstwa popełnione z pobudek rasistowskich, antysemitycznych lub ksenofobicznych prowadzonych w I półroczu 2016 r. w jednostkach organizacyjnych prokuratury*, przygotowanym przez Departament Postępowania Przygotowawczego w Prokuraturze Krajowej (ozn.: PK II P 404.4.2016). Cały dokument dostępny jest na stronie internetowej

Prokuratury Krajowej¹. Na stronie 18 opracowania, w części stanowiącej komentarz do danych statystycznych za I półrocze 2016 r., dotyczących motywu, którym kierowali się sprawcy czynów zabronionych, zamieszczono następujące podsumowanie:

Trzykrotnie wzrosła liczba spraw, w których podmiotem działania sprawcy były osoby wyznania muzułmańskiego (z 69, tj. 8,1%, do 250, tj. ok. 29% ogółu spraw). Również zwiększyła się liczba spraw, w których podmiotem działania sprawcy byli Syryjczycy (ok. 2% ogółu spraw).

W świetle powyższych materiałów treść przywołanego na wstępie niniejszego pisma komunikatu zamieszczonego na stronie www.policja.pl wydaje się niezrozumiała, a **teza o rzekomym jedynie wzroście odnotowywanych czynów, popełnionych wobec muzułmanów i osób pochodzenia arabskiego, pozostaje w sprzeczności z danymi podawanymi do wiadomości publicznej przez organy ścigania, w tym także przez Policję.** Zawarte w komunikacie, oczywiste w mojej ocenie stwierdzenie, że nie wszyscy wyznawcy islamu są pochodzenia arabskiego i nie wszyscy Arabowie to wyznawcy islamu, ani nie uzasadnia wspomnianej tezy, ani też nie świadczy o jakimkolwiek błędzie w przytaczanych przeze mnie statystykach.

W pełni zgadzam się natomiast z zamieszczonym w omawianym komunikacie stwierdzeniem, że panujące w Europie nastroje związane z sytuacją migracyjną mogą determinować wzrost liczby ataków na osoby pochodzenia arabskiego i muzułmanów. Nastrojom i zachowaniom antyislamskim czy, szerzej, antymigranckim niewątpliwie sprzyjają też wszelkie wypowiedzi publiczne, które, niezależnie od intencji autorów, sprawiają wrażenie umniejszania wagi lub skali przestępstw motywowanych nienawiścią na tle rasowym, narodowościowym, etnicznym lub wyznaniowym. Aby zatem wyjaśnić wszelkie istniejące w tym zakresie wątpliwości zwracam się do Pana Komendanta z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości opublikowania na ww. stronie internetowej danych przedstawionych przez Policję w materiale prezentowanym podczas posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, uzupełnionych, o ile obecnie jest to możliwe, o brakujące informacje statystyczne obejmujące pozostałe miesiące 2016 r. Jednocześnie, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2014 r., poz. 1648 z późn. zm.), pozwolę sobie także **ponowić prośbę**, z którą zwróciłem się do Pana Komendanta w swoim poprzednim wystąpieniu, dotyczącą **przesyłania do mojego Biura okresowych raportów i opracowań statystycznych, przygotowywanych przez Policję w ramach istniejącego systemu**

---

¹ www.pk.gov.pl/sprawozdania-i-statystyki/wyciag-ze-sprawozdania-dotyczacego-spraw-o-przestepstwa-z-nienawisci-i-2016.html#.WHzHs1PhCUk

monitorowania skali przestępczości motywowanej nienawiścią. Taka forma współpracy z pewnością ułatwi dalszą dyskusję nad skalą tego rodzaju przestępczości oraz nad właściwymi metodami zapobiegania jej i ścigania.

Chciałbym także zaznaczyć, że przekazane przez Pana Komendanta w piśmie z dnia 14 grudnia 2016 r. (ozn.: Ldz.Gpc-956/931/16) zapewnienie, że wszystkie przypadki napaści na tle rasowym lub temu podobne badane są przez Policję z należytą starannością uznaję za potwierdzenie pełnej gotowości podległej Panu Komendantowi formacji do podejmowania odpowiednich działań w tym obszarze w celu zniwelowania tego niekorzystnego społecznie zjawiska.

(-) [*Adam Bodnar*]